

CG/pgm

Asunto	Solicitud de informe sobre o estudo de impacto ambiental	Clave	PE/PO/008/11(5)
Proxecto	Parque eólico Alto de Telleira		
Espazo natural	Ningún		
Conca fluvial	Rios Portapiñeiros y Tea		
Concello	O Covelo e A Cañiza		
Provincia	Pontevedra		
Solicitante	Servizo de Enerxía e Minas de Pontevedra Vicepresidencia Segunda e Consellería de Economía, Empresa e Innovación	Ref.	IN661a 2011/3-4
Promotor	Alto da Telleira S.L.	Ref.	

I. Antecedentes administrativos.

Mediante escrito do 15/12/2021 do Servizo de Enerxía e Minas de Pontevedra, da Vicepresidencia Segunda e Consellería de Economía, Empresa e Innovación, tivo entrada, na Dirección Xeral de Patrimonio Natural, en cumprimento do establecido no artigo 37 da Lei 21/2013, do 9 de decembro, de avaliación ambiental, a petición de informe relativo á seguinte documentación:

- Estudio de Impacto Ambiental Parque Eólico Alto da Telleira. Rev-02. Asinado en setembro de 2021 polo licenciado en bioloxía Jordi Solans Oste, director técnico do estudo.
- Cartografía dixital en formato shp.

O obxecto do citada petición é informar o estudo de impacto ambiental (EsIA) do proxecto de referencia. Dito proxecto vén precedido dunha serie de antecedentes administrativos resumidos a continuación.

A autorización do proxecto do parque eólico foi presentado polo promotor con data de 20/08/2021 ao órgano substantivo ao abeiro da Lei 5/2017, do 19 de outubro, de fomento da implantación de iniciativas empresariais en Galicia. O 15/12/2021 o órgano substantivo solicita ao ambiental a elaboración do documento de alcance do EsIA do proxecto de referencia.

O parque eólico Alto da Telleira conta con declaración de impacto ambiental (DIA) formulada pola Secretaría Xeral de Calidade e Avaliación Ambiental a data 20/12/2013.

A entrada en vigor da Lei 21/2013, de 9 de decembro, de avaliación ambiental, supuxo que as DIA publicadas con anterioridade a esta, perdan a súa vixencia e cesen na produción dos efectos que lle son propios se non se comezou a execución do proxecto no prazo máximo de seis anos dende a entrada en vigor da citada lei (Disposición transitoria primeira).

Sendo este o caso do parque eólico Alto da Telleira, e segundo o procedemento establecido no artigo 33 da citada lei para a avaliación de impacto ambiental ordinario, redáctase novo estudo de impacto ambiental (EsIA) con data de setembro de 2021.

Este proxecto foi declarado iniciativa empresarial prioritaria ao abeiro do establecido nos artigos 42 e 43 da Lei 5/2017, do 19 de outubro, de fomento da implantación de iniciativas empresariais en Galicia, modificada pola Lei 3/2018, do 26 de decembro, de medidas fiscais e administrativas, e pola Lei 9/2021, do 25 de febreiro de simplificación administrativa e de apoio á reactivación económica de Galicia.

En consecuencia e a vista dos antecedentes, emítese o presente informe tendo en consideración a información achegada coa solicitude, así como as observacións formuladas polo Servizo de Patrimonio Natural de Pontevedra, no documento suscrito con data de 24/ 01/2022.

II. Resumo do proxecto.

— Descrición do proxecto.

Tratase dun parque eólico de 48 MW de potencia total, situado nos concellos de O Covelo y A Cañiza (Pontevedra), dentro da área de desenvolvemento eólico (ADE) "Alto de Telleira".

— Características xerais do proxecto.

Características xerais	Datos
Nº aerogeradores	9
Altura da buxa (m)	119/105
Diámetro rotor	160/150
Potencia nominal unitaria (MW)	5,6/4,8
Potencia do parque (MW)	48

— **Accesos e vías interiores.**

O acceso proxéctase dende a N-120, a través de pista forestal existente. As vías interiores do parque eólico proxéctanse cun ancho de 6 m, aproveitando a plataforma do camiño existente, no caso de existir. Proxéctanse cunetas e obras de paso, consistentes en tubos de PVC de 500 mm de diámetro embebidos en formigón en masa e colocados transversalmente baixo a calzada, xunto con taxearas para a recollida e evacuación de auga.

Naqueles tramos nos que a pendente sexa elevada estenderase unha capa de formigón de limpeza sobre a vía (non se especifican cales son, nin na memoria nin na cartografía).

Na descrición realizada non se especifican as lonxitudes das vías de nova creación e de acondicionamento.

Por outra banda, nos planos presentados, nos que se identifica con distinta trama unhas e outras, obsérvase que algún dos tramos considerados como de acondicionamento son en realidade de nova creación, xa que modifican o trazado da pista existente, tal e como sucede no cruce co río de Portapiñeiros.

Neste punto, segundo a cartografía dixital presentada, requírese da apertura dun tramo de 225 m de vía. O ancho da plataforma, xunto cos desmontes, terrapléns, cunetas e gabia, implican movementos de terras nun ancho de máis de 17 m no cruce co dominio público hidráulico.

Os movementos de terra necesarios para conseguir a sección tipo do camiño consistirán principalmente en:

- ❖ Decapado de terra de terra vexetal nun espesor medio de 20 cm, almacenamento e posterior aproveitamento para cubrir os taludes do terraplén resultante.
- ❖ Desmorte naqueles tramos onde sexa necesario reducir a pendente a un máximo do 14 %.
- ❖ Terraplén cos materiais resultante obtidos na escavación en desmontes ou de préstamos, e de modo que os taludes resultantes non superen 3H/2V.

— **Cimentación dos aeroxeradores.**

Proxectados de formigón e aceiro, cun diámetro da circunferencia inscrita de 22 m.

— **Plataformas de montaxe.**

Dimensión xenérica de 1.830 m² en cada torre. O proceso construtivo de tales áreas soe ser de sinxela execución, limitándose a rozas e posteriores "planchados" mediante rolos compactadores de 12-14 Tn. En casos particulares, a área de manobra pode levar implícitos movementos de terra de certa envergadura por localizarse estas en cotos ou en zonas a media ladeira (non se especifican cales son).

— **Zonas de reunión de palas e tramos de torre.**

Zonas de ocupación temporal, despexadas e de dimensións aproximadas de 20*72 m² para as palas e de 15*40 m² para as torres, ambas contiguas ás plataformas de montaxe.

— **Zona montaxe grúa.**

Unha ou varias zonas de ocupación temporal cunhas dimensións aproximadas de 120*7 m. Adicionalmente reservaranse dúas zonas contiguas de 105 m² de superficie cada unha, para a localización de pequenas grúas auxiliares.

— **Zona de reunión de obra.**

Unha ou varias zonas de ocupación temporal, despexadas e de dimensións segundo as esixencias da obra, destinadas á descarga, reunión e preparación de materiais, así como para a localización de casetas de obra e servizos.

– **Gabias para cables.**

Os cables de media tensión a 30 kV, para interconexión entre os centros de transformación de cada aeroxerador e a subestación de saída, instalaranse directamente enterrados en gabias. Estas terán ancho variable segundo o número de ternas de cable a albergar e profundidade de 100-120 cm. A traza das canalizacións discorrerá polo lateral das vías de acceso aos aeroxeradores, por norma xeral.

– **Arquetas.**

Localizadas en cada tramo de gabia entre dous aeroxeradores, de tipo prefabricado en formigón e dimensións aproximadas de 0,50*0,70*0,60 m.

– **Subestación.**

Proxéctase unha subestación eléctrica transformadora denominada SET Alto da Telleira 220/30 kV, que ten a condición de subestación colectora e para a conexión á rede eléctrica de transporte no nudo Fontefría 220 kV de varios parques eólicos do entorno. Conectarase mediante liña subterránea de 220 kV á futura subestación Fontefría 400/220 kV, titularidade de REE.

III. Análise da documentación.

Examinada a documentación recibida, realízase a seguinte análise:

1. O lugar onde se localiza o proxecto non ostenta ningunha figura de espazos naturais protexidos, das recollidas na Lei 5/2019, do 2 de agosto, de Patrimonio Natural e da Biodiversidade de Galicia, e na Lei 42/2007, do 13 de decembro, de Patrimonio Natural e da Biodiversidade.

O espazo natural protexido máis próximo correspóndese coa zona especial de conservación Río Tea (ES1140006), localizada a uns 3 km ao NO do aeroxerador nº 5. Actualmente amparado polo Decreto 37/2014, do 27 de marzo, polo que se declaran zonas especiais de conservación os lugares de importancia comunitaria de Galicia e se aproba o Plan director da Rede Natura 2000 de Galicia.

2. A zona onde se desenvolve o proxecto non se atopa en ningún espazo que, neste momento, se atope en estudo na Dirección Xeral de Patrimonio Natural por reunir importantes valores ambientais.
3. Revisado o Inventario de humidaís de Galicia (IHG), creado polo Decreto 127/2008, do 5 de xuño, polo que se desenvolve o réxime xurídico dos humidaís protexidos e se crea o Inventario de humidaís de Galicia, obsérvase que, o desenvolvemento do proxecto non afecta zonas húmidas inventariadas.
4. A poligonal do proxecto inclúese parcialmente dentro das áreas prioritarias para avifauna ameazada e/ou zonas de protección da avifauna contra liñas eléctricas de alta tensión, segundo o establecido na Resolución do 18 de outubro de 2021, da Dirección Xeral de Patrimonio Natural, pola que se actualiza a delimitación das áreas prioritarias de reprodución, de alimentación, de dispersión e de concentración local de aves incluídas no Catálogo galego de especies ameazadas, e se dispón a publicación das zonas de protección existentes na Comunidade Autónoma de Galicia nas que serán de aplicación medidas para a protección da avifauna contra a colisión e a electrocución en liñas eléctricas de alta tensión.
5. A actuación prevista, seguindo a traza da gabiá do cableado de leste a oeste, cruza as seguintes canles fluviais:

Regato / río	Distancia
Regato Barranca de Moure	0
Regato de San Breixo	0
Rio Portapiñeiros	0
Regueiros de Tuxedos	0

6. De conformidade co Atlas de hábitats naturais e seminaturais de España (2005), realizado polo Ministerio de Agricultura, Alimentación y Medio Ambiente (actual Ministerio para la Transición Ecológica y el Reto Demográfico), na zona de actuación localízanse teselas onde se identificaron os seguintes hábitats naturais de interese comunitario ou prioritarios (*):

Código UE	Prioritario	Denominación
4030	Non	Uceiras secas europeas
4090	Non	Uceiras oromediterráneas endémicas con toxos

7. No ámbito de actuación non están presentes árbores ou formacións incluídas no Decreto 67/2007, do 22 de marzo, polo que se regula o Catálogo galego de árbores senlleiras.
8. Segundo se deriva da información dispoñible na Dirección Xeral de Patrimonio Natural, a cuadrícula na que se inclúe o ámbito de actuación do proxecto (UTM 10x10, 29TNG57), correspóndese coa área de distribución das seguintes especies protexidas, incluídas no Decreto 88/2007 do 19 de abril, polo que se regula o Catálogo galego de especies ameazadas (CGEA):

♣ Fauna

Especie	CGEA
INVERTEBRADOS	
<i>Geomalacus maculosus</i>	V
ANFIBIOS	
<i>Rana iberica</i>	V
<i>Chioglossa lusitanica</i>	V
<i>Discoglossus galganoi</i>	V(2)
AVES	
<i>Milvus milvus</i>	E
<i>Gallinago gallinago</i>	E(1)
<i>Vanellus vanellus</i>	E(1)
<i>Circus cyaneus</i>	V
<i>Circus pygargus</i>	V
<i>Scolopax rusticola</i>	V(1)
MAMÍFEROS	
<i>Galemys pyrenaicus</i>	V
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	V
<i>Myotis myotis</i>	V

(E) En perigo de extinción.

(V) Vulnerable.

(1) Poboación nidificante.

(2) Poboacións insulares.

(3) Poboación do Cantábrico e Arco Ártabro: dende cabo Ortegal ata as illas Sisargas, Cantábrico: de cabo Ortegal ata o río Eo, incluído.

(4) Poboacións de baixa altitude da provincia da Coruña e poboacións de montaña da provincia de Ourense. (5) spp. *schoeniculus*.

9. O proxecto non está incluído dentro do ámbito de plans de recuperación ou conservación de especies protexidas.

10. A zona de actuación non se localiza dentro do ámbito de propostas técnicas de zonificación de plans de conservación/recuperación de especies ameazadas que se están elaborando na Dirección Xeral de Patrimonio Natural.

11. Con respecto as observacións efectuadas polo Servizo de Patrimonio Natural de Pontevedra relacionadas cos valores naturais, salientáanse as seguintes:

O EsIA indica que, co obxecto de contrastar os datos obtidos das distintas fontes bibliográficas, realizáronse varias campañas en outono de 2011, cuxos resultados se presentaron no "Estudio de Impacto Ambiental Parque eólico Alto da Telleira. Xaneiro 2012" e traballos mensuais dende xullo de 2020 a febreiro de 2021 (coa excepción do mes de agosto). Sen embargo, os resultados acadados nas estacións de observación para esta última campaña refírense a un período que abarca dende setembro de 2020 a febreiro de 2021.

Resultados campaña xaneiro 2012.

Empregouse un único itinerario de censo que se percorreu en dúas ocasións e dúas estacións de observación, que tamén se visitaron dúas veces.

Entre os resultados acadados nos itinerarios destaca a abundancia de *Loxia curvirostra* (incluída no LESRPE do Real Decreto 139/2011). Nas estacións de observación identificáronse exemplares de *Buteo buteo* (17), *Corvus corone* (7), *Corvus corax* (1) e *Falco tinnunculus* (1).

As conclusións recollidas no estudo de 2012 recollen que "a época de realización dos traballos non permitiu detectar a presenza de exemplares de *Circus pygargus*, *Circus cyaneus* ou *Circaetus gallicus*. O hábitat existente é axeitado para estas especies, sendo a menos frecuente *C. cyaneus*, da que non está documentada a súa presenza na zona". Ademais afírmase que "o parque eólico non se sitúa nas proximidades de dormideiros, escombreyas, humidaes, colonias de nidificación ou outros puntos de concentración de avifauna susceptible de verse afectada polas instalacións". Tal e como xa se comentou, abundan as zonas húmidas no entorno do parque eólico e, tal e como recoñece o propio EsIA, o escaso traballo de campo realizado non permite descartar a presenza de zonas de nidificación, dormideiros, etc.

Resultados campaña 2020-2021.

Empregouse a seguinte metodoloxía:

- ❖ Estacións de observación para estudar a presenza e uso do espazo por parte de aves rapaces e córvidos.
- ❖ Itinerarios de censo mediante os que caracterizar a avifauna presente. Durante as visitas recolléronse datos xerais dos hábitats presentes e da súa potencialidade para a presenza das distintas especies citadas, e datos directos das observacións. As estacións de observación visitáronse unha vez ao mes durante un período de 6 meses (outono e inverno). Moitas das observacións leváronse a cabo durante as horas centrais do día e con condicións meteorolóxicas pouco favorables.

Cabe destacar que nin o número nin a localización das estacións de observación se consideran axeitadas. A estación 2 localízase a media ladeira, a máis de 1 km ao NO do aeroxerador máis próximo, fóra da poligonal do proxecto, e a estación 1 nunha ladeira orientada ao NO, dirección oposta á situación da maior parte dos aeroxeradores. Dende os puntos de observación empregados non é posible ter, polo tanto, visibilidade de moitas das posicións dos aeroxeradores planificados.

Por outra banda, o tempo de observación empregado dista moito do recomendado para establecer as zonas de maior intensidade de voo en documentos como as Directrices para la evaluación del impacto de los parques eólicos en aves y murciélagos (versión 3.0). SEO/BirdLife (2011), no que se considera que cada punto de observación debe visitarse ao menos 4 veces ao mes durante un ciclo anual completo e en cada visita o observador debe permanecer durante un mínimo de 1 hora e media.

Como consecuencia, o número de especies detectadas das potencialmente presentes é moi escaso e o número de contactos rexistrados non aportan unha base de información suficiente para valorar efectivos poboacionais ou o uso que estes fan do espazo, zonas de cría, refuxios, rutas de paso, etc. Durante os percorridos detectáronse 124 aves de, ao menos, 20 especies distintas. Das especies detectadas tan só están catalogadas como vulnerables as poboacións

nidificantes de *Scolopax rusticola*. Segundo se recolle no EslA, esta especie foi detectada no mes de decembro, polo que non se coñecen indicios de nidificación na zona.

O informe do axente zonal do Distrito XVII destaca tamén a falta de idoneidade do deseño e do esforzo de mostraxe empregado, que identifica como causa da falta de localización de especies cuxa presenza é habitual na zona de estudo.

Todo parece indicar que ese insuficiente esforzo sobre o terreo é causa da sorprendente falla de localización de especies na zona de estudo, principalmente no grupo de aves rapaces, e outras de tamaño medio e gran porte, destacando principalmente aquelas que presentan estados de conservación desfavorables, así como aquelas que contan con protección legal.

O informe do axente zonal do Distrito XVII inclúe tamén unha relación de aves pequenas presentes de forma habitual na poligonal do parque eólico, non identificadas en campo polo equipo redactor na campaña realizada en 2020-2021: *Loxia curvirostra* (LESRPE), *Alauda arvensis*, *Oenanthe oenanthe* (LESRPE), *Sylvia atricapilla* (LESRPE), *Anthus trivialis* (LESRPE), *Passer domesticus*, *Aegithalos caudatus* (LESRPE), *Serinus serinus*, *Phylloscopus collybita* (LESRPE), *Dendrocopos major*, *Streptopelia turtur*, *Phoenicurus ochruros* (LESRPE), *Caprimulgus europaeus* (Anexo I Directiva Aves e LESRPE), *Pyrrhula pyrrhula* (LESRPE), *Hirundo rustica* (LESRPE), *Delichon urbicum*, *Apus apus* (LESRPE).

O informe do axente zonal destaca tamén a presenza na poligonal de estudo dende o ano 2016 de exemplares de *Aquila chrysaetos* (declarada como "En perigo de extinción" no CGEA) procedentes da reserva da biosfera transfronteiriza Gerês-Xurés. Dita presenza, aínda que non é continua no tempo, si se pode considerar como xa habitual durante estes últimos anos.

12. Con respecto ao EslA do parque eólico cabe facer as seguintes observacións por parte desta dirección xeral:

Como se indicou no apartado 4, o proxecto está incluído nunha das áreas prioritarias para avifauna ameazada e das zonas de protección da avifauna

contra as liñas eléctricas de alta tensión en Galicia, do cal debe deducirse un maior risco de colisión cos aerogeradores.

Os datos do inventario de avifauna realizado en 2012 achegan información, pero son escasos e excesivamente antigos, dado que é probable que se produciron cambios substanciais nas poboacións estudadas.

O inventario de avifauna realizado entre setembro de 2020 e febreiro de 2021, así como o inventario de morcegos realizado o 27/07/2020 e a súa análise, son claramente insuficientes como para cumprir o seu labor, que non é outro que achegar información coa que valorar os posibles impactos que podería xerar o parque eólico sobre estes grupos faunísticos.

Na memoria non se recolle descrición técnica do cruzamento co río de Portapiñeiros.

O macizo de Fontefría e zonas aledañas pódese considerar como territorio habitual do lobo e zona de cría da especie en varias ocasións nos últimos anos.

IV. Conclusións.

Atendendo á súa consulta, en base á información dispoñible na Dirección Xeral de Patrimonio Natural, dos datos achegados polo Servizo de Patrimonio Natural de Pontevedra e a documentación aportada polo promotor, infórmase que non é posible **determinar con total seguridade que non se vaian producir efectos negativos sobre os valores naturais.**

Para que esta dirección xeral poida pronunciarse sobre o obxecto da súa consulta, é preciso que o estudo de impacto ambiental estea terminado; e non pode dicirse que así sexa cando os inventarios que serven de base á análise están incompletos ou son claramente insuficientes. É necesario sinalar que é responsabilidade do promotor, de acordo co establecido no artigo 35 da Lei 21/2013, do 9 de decembro, de avaliación ambiental, a elaboración do estudo de impacto ambiental.

Para unha correcta avaliación ambiental do proxecto, o estudo de impacto ambiental (e de ser necesario, o proxecto) deberá ser reformulado, acorde aos comentarios do apartado anterior (III. Análise da documentación) e conforme aos seguintes apuntes:

- En primeiro lugar, dado que se poden producir cambios importantes nas características do medio natural, non se poden admitir datos de campo recompilados para un proxecto realizados en 2011.

A información de campo utilizada para redactar o estudo de impacto ambiental (e para integrar os aspectos ambientais na elaboración do proxecto) debe ser actual.

- O inventario ambiental do EsiA debe ser corrixido acorde aos comentarios do apartado III, e ás seguintes consideracións:
 - ❖ Con respecto aos **inventarios**, como consideración xeral, estarase ao seguinte para o estudo da flora e dos grupos faunísticos: a recompilación de información debe ter en conta un período de tempo suficiente que permita abarcar os aspectos estacionais de comportamento das especies (reprodución, migración, hibernación), segundo proceda, ou no seu caso da fenoloxía. Doutra banda a área de estudo (marco de referencia espacial) debe definirse de tal maneira que abarque toda a zona xeográfica dentro da cal é probable que ocorran todas as actividades e os efectos do proxecto.
 - ❖ O **inventario de flora** deberá confirmar ou descartar á presenza de especies catalogadas nas áreas de afección do proxecto. Este extremo será de aplicación nas áreas do ámbito de afección do proxecto, incluída a rede primaria de xestión de biomasa conforme aos requirimentos da Lei 3/2009, do 9 de abril, de prevención e defensa contra os incendios forestais de Galicia.
 - ❖ O **inventario doutros grupos faunísticos** deberá confirmar ou descartar á presenza de especies catalogadas nas áreas de afección do proxecto, con especial atención ás zonas húmidas do ámbito do proxecto.

- ❖ Tendo en conta a especial afección deste tipo de proxectos sobre **avifauna e quirópteros**, seguiranse as seguintes condicións mínimas para o estudo de cada grupo.

- Condicións mínimas para o estudo de **aves diúrnas**.

O obxectivo é analizar como utilizan as aves diúrnas o espazo que rodea aos aeroxeradores.

O promotor deberá presentar un estudo onde se delimite a área de estudo e descríbese o método utilizado para o inventario. Salvo que se xustifique suficientemente, os inventarios de aves deberán realizarse baixo as seguintes condicións mínimas:

- ❖ Establecerase unha área de afección ao redor de todos os aeroxeradores de 2 km de radio.
- ❖ Indicarase cales son as aves que se pretenden estudar en detalle.
- ❖ En función da superficie desta banda, establecerase un posto de observación cada 2.500 ha de banda de afección, utilizándose polo menos 2 postos por cada parque eólico.
- ❖ Os postos de observación situaranse de tal modo que se cubra polo menos a 80% da área de afección cunha detectabilidade desas aves superior ao 50%. Para cumprir con esta condición, na descrición do método de inventario utilizado indicarse o tipo de ópticas utilizadas para observar as aves e a distancia á cal a detectabilidade das aves cara ás cales se dirixe o inventario baixa do 50%.
- ❖ Polo menos realizarse unha xornada por mes durante un ano enteiro. Durante cada xornada, as observacións faranse durante as 2 horas seguintes ao amencer, 2 horas ao mediodía e 2 horas antes do ocaso.
- ❖ O período de observación establecerase en función da etoloxía das especies que se trata de detectar.
- ❖ As condicións meteorolóxicas deberán ser adecuadas: boa visibilidade e vento por baixo dos valores medios anuais.

- ✦ Pode ser conveniente o uso de radares (móviles ou fixos) ou sistemas de detección de aves en tempo real.

Co inventario deberase valorar o impacto que se pode producir sobre estas aves, analizando o uso do territorio que fan, a selección do hábitat, o uso do espazo aéreo (altura de voo considerando vóanse por baixo do rotor, á altura deste ou por encima del; concentracións en puntos concretos; zonas de paso; ...), identificación de puntos singulares de alta frecuencia, etc.

Á vista das recomendacións do “Estudo do efecto dos parques eólicos sobre a avifauna en Galicia e plan de minimización do impacto”, valorarase especialmente o impacto sobre as seguintes especies de aves que, a priori, son potencialmente as máis sensibles:

- ✦ *Ardea cinerea*.
- ✦ *Buteo buteo*.
- ✦ *Circaetus gallicus*.
- ✦ *Circus cyaneus*.
- ✦ *Circus pygargus*.
- ✦ *Falco tinnunculus*.
- ✦ *Gyps fulvus*.
- ✦ *Neophron percnopterus*.

De o exposto no apartado III deste informe, engádese á listaxe anterior *Aquila chrysaetos* e as do xénero *Milvus*.

— Condicións mínimas para o estudo de **aves nocturnas**.

Para as especies de aves nocturnas, o inventario consistirá na realización de escoitas desde todos os puntos nos que se instalarán os aeroxeradores.

Estas escoitas terán as seguintes condicións mínimas:

- ✦ Deben iniciarse uns 15 minutos despois do ocaso e terminar antes de 2 horas.
- ✦ A duración da escoita en cada punto será de 30 minutos polo menos.

- ✦ Non se realizarán escoitas en noites con precipitacións ou con vento.
- ✦ Realizaranse dous escoitas en cada un dos seguintes períodos: do 16 de xaneiro ao 15 de febreiro; do 16 de abril ao 15 de maio; e do 1 de xuño ao 30 de xuño.

Co inventario deberase valorar o impacto que se pode producir sobre estas aves, analizando o uso do territorio que fan, a selección do hábitat, o uso do espazo aéreo, etc.

Valorarase especialmente o impacto sobre *Asio otus* que, a priori, é potencialmente a máis sensible.

— Condicións mínimas para o estudo de **quirópteros**.

No inventario dos morcegos é básico localizar os refuxios que utilizan. O promotor deberá presentar un estudo onde se delimite a área de estudo e descríbese o método utilizado para o inventario. Salvo que se xustifique suficientemente, os inventarios de refuxios deberán realizarse baixo as seguintes condicións mínimas:

- ✦ Establecerase unha área de afección ao redor de todos os aeroxeradores de 4 km de radio.
- ✦ Dentro desta área, identificaranse todos os potenciais refuxios de quirópteros, incluíndo árbores añosos que poidan ser utilizados polas especies forestais.
- ✦ A localización dos refuxios de hibernación farase entre o 16 de decembro e o 15 de febreiro.
- ✦ Durante os períodos de máxima actividade (do 1 de abril ao 15 de maio e do 1 de agosto ao 15 de outubro) localizaranse os refuxios de cría e repouso.
- ✦ Coñecidos estes últimos, deberase identificar as especies que os utilizan e determinarase as superficies que utilizan como alimentación desde cada refuxio.

Para analizar o uso do espazo no que se proxecta instalar o parque eólico levará a cabo un estudo de actividade dos morcegos mediante mostraxe acústica pasiva. A metodoloxía para aplicar será a seguinte, salvo que se xustifique adecuadamente outra mellor:

- ✦ Empregaranse equipos de rexistro automático en espectro completo.
- ✦ O calendario xeral de traballo será de marzo a novembro, dividido en períodos de 15 días. A gravación será continua (do atardecer ao amencer), cando menos durante 3 noites consecutivas (sen precipitacións continuas, néboas, nin ventos excesivamente fortes) en cada período de 15 días.
- ✦ Débese dispoñer, en cada aliñación do parque eólico:
 - Nas aliñacións menores de 2 km, 1 equipo no punto medio.
 - Nas aliñacións entre 2 km e 4 km, 2 equipos situados nos aeroxeradores dos límites.
 - Nas aliñacións maiores de 4 km, 1 equipo cada 2 km, de forma equidistante.
- ✦ As mostraxes realizaranse a dúas alturas, unha a nivel do chan e outra o mais preto posible da altura do rotor sempre que existan estruturas que o permitan, como as torres meteorolóxicas.
- ✦ As gravacións deberán almacenarse durante un período mínimo de 2 anos co fin de posibilitar revisións.

Cos datos de acústica obtidos, o EsIA debe reflexar niveis de actividade e diversidade de especies nos diferentes emprazamentos. Ditos niveis de actividade deben ser comparados con datos meteorolóxicos (temperatura, precipitación, velocidade do vento, etc.) e fenoloxía das especies presentes.

Á vista dos datos publicados nas “Directrices básicas para el estudio del impacto de instalaciones eólicas sobre poboaciones de murciélagos en España” (SECEMU. Barbastella, 6 (núm. especial): 1-31), valorarase

especialmente o impacto sobre as seguintes especies de morcegos que, a priori, sofren unha incidencia elevada:

- ✦ *Nyctalus leisleri*.
- ✦ *Nyctalus noctula*.
- ✦ *Pipistrellus pipistrellus*.
- ✦ *Pipistrellus pygmaeus*.

Se o proxecto prevé a instalación de balizas luminosas, efectuaranse probas con distintos modelos para medir a concentración de insectos que xeran ao seu ao redor.

Finalmente, indicárase tamén a velocidade mínima de funcionamento dos aeroxeradores proxectados.

- En relación ao lobo, tense que dar cumprimento ao punto 18 (“Efecto barreira das infraestruturas”), apartado 5, do Decreto 297/2008, do 30 de decembro, polo que se aproba o Plan de xestión do lobo en Galicia. Neste senso, no primeiro ano de funcionamento do parque eólico, como parte do plan de vixilancia ambiental, débese remitir á Dirección Xeral de Patrimonio Natural un estudo con datos sólidos sobre a presenza de lobos na área de influencia do parque eólico e debe realizarse unha avaliación e seguimento das afeccións da instalación eólica sobre a poboación de lobos; estrutura social, zonas de cría, uso do espazo, etc.
- O EsIA deberá ser reformulado nos apartados de **identificación e valoración de impactos, medidas preventivas e correctoras e plan de vixilancia ambiental**, conforme á nova información que se recompila no inventario ambiental e corrixindo os aspectos apuntados no apartado III.
- Evitárase modificar as **zonas de escoamento** para non influír nos ecosistemas naturais augas abaixo das infraestruturas (pistas). Neste senso, deberanse colocar tantos pasos de auga como valgadas teña o terreo, dimensionándose axeitadamente para evitar o efecto presa en épocas de máxima precipitación. Esta medida será empregada como paso pola pequena fauna (anfíbios, réptiles e micromamíferos).

- Nas zonas de elevada pendente deberanse adoptar as medidas preventivas e/ou correctoras co fin de evitar os **fenómenos erosivos** que produzan alteracións na composición dos solos e das augas.

O presente informe emítese sobre a documentación achegada e sen prexuízo doutras comunicacións, autorizacións e/ou informes precisos debendo cumprir o establecido no resto da lexislación que lle sexa de aplicación. Calquera modificación do proxecto que teña algunha afección sobre o medio natural, requirirá o seu informe correspondente.

Santiago de Compostela, asinado dixitalmente

O xefe do Servizo de Análise de
Proxectos, Plans e Programas

Carlos González Andrés

O subdirector xeral de Espazos Naturais

Tomás Fernández-Couto Juanas

